

Maksuttoman ehkäisyn kokeilu 2022-2023

2. kansallinen webinaari: teemana henkilöstön osaaminen

Reija Klemetti, tutkimuspäällikkö THL

Hanne Vasankari, projektikoordinaattori THL

Jenni Krogell, projektisuunnittelija THL

Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

Tervetuloa kuulemaan maksuttoman ehkäisyn kokeiluun liittyvistä asioista – teemana osaaminen

- 12 -12.05 Tervetuloa - alkusanat, tutkimuspäällikkö **Reija Klemetti**, tutkimuspäällikkö, THL
- 12.05 – 12.30 Osaaminen ja koulutus, linjaukset kokeilussa, erityisasiantuntija **Pia Suvivuo**, STM
- 12.30-13.05 Ammattikorkeakoulun tarjoamat täydennyskoulutukset, lehtori **Sanna-Mari Manninen**, Metropolia
- 13.05-13.40 Osaamisen ja laadun varmistaminen ehkäisyn parissa toimiville - Siun soten malli, apulaisylilääkäri **Ulla Korhonen**, Siun sote
- 13.40-14.15 Hedelmällisyys osaksi ehkäisyneuvontaa, kättilötyön lehtori **Elina Botha**, TAMK
- 14.15-14.30 **Tauko**
- 14.30-15.05 Puheenvuoro seksuaalikasvatuksesta, erityisasiantuntija **Katriina Bildjuschkin**, THL
- 15.05-15.40 Ammattilaisen puheenvuoro, terveydenhoitaja **Annu Hiekka-Aho**, Kuopion seksuaalineuvola
- 15.40-16 Aikaa keskustelulle ja loppusanat

Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

Webinaarin kulku

- Pidetään mikrofonit kiinni esitysten aikana
- Puheenvuoroa voi pyytää kättä nostamalla
- Kysymyksiä voi esittää chatissa ja niihin vastataan esityksen jälkeen jos on aikaa, kysymyksiin voidaan palata myös päivän päätteeksi
- Jaa tietoa maksuttoman ehkäisyn kokeilusta somessa: #maksutonehkaisy #soteuudistus #tulevaisuudensote
- Anna palautetta tilaisuudesta:

Maksuttoman ehkäisyn kokeilu 2022-2023 - taustaa

- Kansallinen suositus nuorten maksuttoman ehkäisyn tarjoamisesta seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelmissa 2007 ja 2014
- Muutamat kaupungit toteuttaneet suositusta hyvin tuloksin (esim. Rauma ja Vantaa) (Gyllenberg F ym, 2018, 2020, Saloranta ym. 2021, Jalanko ym. 2021)
- Nuorten maksuttoman ehkäisyn tarjoaminen levisi muihinkin kuntiin ja alueille ja eri ikäryhmiin (Hammarberg ja Klemetti, 2016)
- Nuorten maksuttoman ehkäisyn järjestämisessä sekä maksutta tarjottavissa ehkäisyvälineissä ja ehkäisyn pituudessa runsaasti alueittaista vaihtelua (perusterveydenhuollon TEA 2020, Bayerin karttasovellus)
- Marinin hallitusohjelmassa - osaksi Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus – ohjelman hankkeita, joihin sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt valtionavustusta. Mukaan lähti 15 hyvinvointialuetta ja Helsinki
- Tuloksia arvioidaan ja niiden perusteella tehdään päätöksiä jatkosta

Maksuttoman ehkäisyn kokeilu – teemana osaaminen

- Kouluterveyskysely: nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveystietämyksessä puutteita
- Kouluterveyskysely ja raskaudenkeskeytysrekisteri: nuorten ehkäisyn käytössä puutteita
- Raskaudenkeskeytykset vähentyneet – alueellisia eroja
- Seksitaudit heikentävät seksuaali- ja lisääntymisterveyttä – klamydia nuorilla yleinen
- Kokeilun tavoitteena kehittää ja yhtenäistää alle 25-vuotaille suunnattuja ehkäisypalveluja niin, että sisältävät
 - raskauden ja seksitautien ehkäisyn
 - monipuoliset ehkäisymenetelmät
 - seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistävän neuvonnan ja seksuaalikasvatuksen
- Hankesuunnitelmat: tavoitteena osaamisen lisääminen ja koulutus
- Henkilökunnan seksuaali- ja lisääntymisterveyttä koskevaa osaamista ja tietämystä tukemalla voidaan vaikuttaa annettavan ohjauksen ja neuvonnan laatuun ja maksuttoman ehkäisyn saatavuuteen

Tauko

klo 14.15-14.30

14.30-15.05 Puheenvuoro seksuaalikasvatuksesta,
erityisasiantuntija **Katriina Bildjuschkin**, THL

15.05-15.40 Ammattilaisen puheenvuoro,
terveydenhoitaja **Annu Hiekka-Aho**, Kuopion
seksuaaliterveysneuvola

15.40-16 Aikaa keskustelulle ja loppusanat

**Jaa tietoa maksuttoman ehkäisyn kokeilusta
somessa: #maksutonehkaisy #soteuudistus
#tulevaisuudensote**

Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

Kokeilun aikana tapahtunutta:

- Toteutus tapahtuu alueilla omien hankesuunnitelmien mukaisesti
- Maksuttoman ehkäisyn järjestäminen alueilla eri vaiheissa - osa pidemmällä - osa ihan alussa, eroavaisuuksia myös kunnittain
- Kansallinen aloitustilaisuus pidettiin 18.3.2022
- Kehittäjäverkosto perustettu, kokoontuu 2 viikon välein: käsitellään pinnalla olevia kysymyksiä, etsitään ratkaisuja, yhteistä pohdintaa, tiedon jakamista
- Yhteydenotot matalalla kynnyksellä, perustettu myös kehittäjille ja toimijoille avoin Teams-kanava, jossa käydään keskustelua alueellisista asioista
- Arviointi aloitettu kokeilun kuluessa:
 - Hyvinvointialueilta kerätään tietoa webropol-kyselyinä: nykytilan kartoitus menossa
 - Lisänä tiedonkeruut: kyselyt ja rekisterit
- STM:n edustus tiiviisti mukana, tehty UKK dokumentti

Jatkosuunnitelmia

- Kehittäjäverkosto jatkaa toimintaansa syksystä lähtien kerran kk:ssa: verkoston kanssa tehtävä työ tukee kehittämistä, nostaa esiin asioita jotka koskettavat kaikkia tai useimpia osallistuvia alueita
- Myös live-tapaamisia alueiden kanssa
- Kansalliset webinaarit 26.9.22 sekä 24.11.22, kokeilun päätöstilaisuus 11/2023 (soteuudistus.fi/tapahtumat)
- Arviointi jatkuu:
 - Seurantakysely, loppuvaiheen kysely hyvinvointialueille
 - Tiedonkeruut kyselyin sekä rekisteripoiminnat
 - Arviointiraportti valmiina 4/2023

Verkostossa pohdittua mm.

- Viestintä, tiedon jakaminen
- Ehkäisyvälineiden jakelun organisointi ja hinnat
- Maksuttoman ehkäisyn kehittäminen – yhteistyö: sisäinen ja ulkoinen
 - Alueilla erilaisia verkostokokoonpanoja, pyritty monialaisiin verkostoihin
 - Nykyisen toimintamallin selkiyttäminen/uudistaminen, ehkäisypalvelun liittymäpinnat?
 - Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen
 - YTHS:n kanssa tehtävä yhteistyö vaihtelee alueittain, kehittäminen
- Maksuton ehkäisy ja toimintakäytännöt
- Koulutukset, osaamisen tukeminen
 - Seksuaalineuvojat: kartoitus määristä ja työnkuvasta
 - Kierukan/kapselin laitton koulutukset, seksuaalineuvojakoulutukset (AMK), alueiden väliset yhteistyömahdollisuudet koulutushankinnoissa
 - Perustason osaamisen vahvistaminen ehkäisytyötä tekeville esim. "huomioi seksuaalisuus asiakastyössä" - tyyppinen koulutuskokonaisuus
- Tiedon laatu ja kirjaaminen

Tapaamisiin!

- Reija Klemetti, tutkimuspäällikkö, vastuuasiantuntija reija.klemetti@thl.fi
- Hanne Vasankari, projektikoordinaattori hanne.vasankari@thl.fi
- Jenni Krogell, projektisuunnittelija jenni.krogell@thl.fi
- Tilaa ohjelman ajankohtaiskirje: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/tulevaisuuden-sosiaali-ja-terveyskeskus-ohjelma/ohjelman-ajankohtaiskirje>